

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Censura Sacrae Facultatis Theologiae Parisiensis, In
Librum cui titulus est: La Défense de l'authorité de N. S.
P. le Pape, ..., contre les erreurs de ce temps, Par Iacques
De Vernant, à Mets, 1658**

Université <Paris> / Faculté de Théologie

Parisiis, 1665

Avthoritate Conciliorvm, Sanctorum Patrum Ecclesiae, & veterum
Theologorum cofirmatur Censurae veritas. Pro Tertiâ Propositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14744

p. 247. Si nostre Saint Pere le Pape n'a pas receu de Dieu une puissance
 infaillible pour juger definitivement les difficultez qui se presentent sur les
 Saintes Escritures, il faut changer nostre profession de Foy, & ne dire plus
 que nous croyons en la Sainte Eglise Catholique, Apostolique & Romaine.

Troisième
 propositio
 de Jacques
 de Vernant.

C E N S V R E.

C E N S V R A.

Cette proposition est fausse, temeraire, *Hæc propositio est falsa, temeraria,*
 scandaleuse, & perilleuse en la Foy. *scandalosa, & in fide periculosa.*

AVTHORITATE CONCILIORVM,
 Sanctorum Patrum Ecclesiæ, & veterum Theo-
 logorum confirmatur Censuræ veritas.

Pro Tertiâ Propositione.

Clerus Rom. Ep. ad Cyprian. 31. Quoniam nec firmum decretum potest ef-
 se, quod non plurimorum videbitur habuisse consensum.

Cyprianus Ep. ad Quintum. Nam nec Petrus, quem primum Dominus ele-
 git, & super quem ædificavit Ecclesiam suam, cum secum Paulus de Circum-
 cisione postmodum disceptaret, vindicavit sibi aliquid insolenter, aut ar-
 roganter assumpsit; ut diceret se primatum tenere, & obtemperare à novel-
 lis & posteris sibi potius oportere. Nec despexit Paulum, quod Ecclesiæ prius
 persecutor fuisset, sed consilium veritatis admisit, & rationi legitimæ quam
 Paulus vindicabat, facile consensit; documentum scilicet nobis & concor-
 diæ & patientiæ tribuens, ut non pertinaciter nostra amemus, sed quæ ali-
 quando à Fratribus & Collegis nostris utiliter & salubriter suggeruntur, si
 sint vera & legitima, ipsa potius nostra ducamus. Cui rei Paulus quoque profi-
 cians & concordæ & paci fideliter consulens, in Epistolâ suâ posuit dicens:
 Prophetæ autem duo, aut tres loquantur, & cæteri examinent. Si autem alij
 revelatum fuerit sedenti, ille prior taceat. Quâ in parte docuit & ostendit
 multa singulis in melius revelari; & debere unumquemque, non pro eo quod
 semel imbiberat & tenebat, pertinaciter congregi, sed si quid melius & uti-
 lius extiterit libenter amplecti. Non enim vincimur, quando offeruntur no-
 bis meliora, sed instruimur, &c.

Augustinus lib. 2. de Baptismo cap. 1. referens verba Cypriani hæc habet. Ecce
 ubi commemorat Cyprianus, quod etiam nos in Scripturis sanctis didici-
 mus, Apostolum Petrum, in quo primatus Apostolorum tam excellenti gratiâ
 præminet, aliter quam veritas postulabat de Circumcissione agere solitum, à poste-

riore Apostolo Paulo esse correctum. Si ergò potuit Petrus non rectè in aliquo ingredi ad veritatem Evangelij. ità ut gentes cogeret judaizare, quod Paulus in eà scribit Epistolâ, in quâ, Deum non se mentiri testatus est: ait enim, quæ autem scribo vobis, ecce coràm Deo quia non mentior. Et post hanc tam sanctam atque terribilem attestationem Dei, narravit hæc omnia in quibus cùm vidissem quia non rectè ingrediuntur ad veritatem Evangelij. dixi Petro coràm omnibus: Si tu cùm Iudæus sis, gentiliter & non judaicè vivis, quemadmodùm cogis gentes judaizare? si potuit, inquam, Petrus contrà veritatis regulam, quam postea Ecclesia tenuit, cogere gentes judaizare, cur non potuit Cyprianus contrà regulam veritatis, quam postea tota Ecclesia tenuit, cogere hæreticos vel schismaticos denuò baptizari? puto quòd sine ullâ sui contumeliâ Cyprianus Petro Apostolo comparatur, quantum attinet ad martyrij coronam, &c. Et infra Quapropter cùm Petrus illud faciens à Paulo posteriore corrigitur, & pacis atque unitatis vinculo custoditus ad martyrium provehitur, quantò facilius & fortius quod per universæ Ecclesiæ statuta firmatum est, vel unius Episcopi authoritati, vel unius Provincie Concilio præferendum est, &c.

Aug. lib. 3. contrà Cresco. cap. ultimo. Quantò minùs eam curat Catholica Ecclesia, cujus causam contrà vos agimus, cui tot divinis testimonijs præfidenti, nulla humana de quoquam homine testimonia seu vera, seu falsa, quæ gaudet auferunt veritatem, desine talibus, unus homo sum, Ecclesiæ inter nos agitur causa, non mea: Ecclesiæ, inquam, quæ in nullo homine spem ponere à suo didicit Redemptore.

Ex Epist. Concilij sexti Carthag. ad Bonifacium primum Summum Pontificem, Nec unicuique providentiæ gratiam Sancti Spiritûs defuturam, quæ æquitas à Christi Sacerdotibus, & prudenter videatur, & constantissimè teneatur: maxime quia unicuique concessum est, si iudicio offensus fuerit cognitorum, ad Concilia suæ Provinciæ, vel etiam universale provocare. Nisi fortè quisquam est, qui credat unicuilibet posse examinis inspirare justitiam, & innumerabilibus congregatis in Concilium Sacerdotibus denegare.

Concil. Chalced. Act. 2. Et cùm legeretur pars prædictæ Epistolæ Leonis, quæ continet: & ad revolvendum conditionis nostræ debitum, natura inviolabilis, naturæ est unita passibili, ut quod nostris remedijs congruebat, unus atque idem mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus, & mori posset ex uno, & mori non posset ex altero: dubitantibus Illyricianis & Palestinis Reverendissimis Episcopis, Aërius Reverendus Diaconus Sanctæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ legit Cyrilli sanctæ memoriæ Alexandrinæ Magnæ Civitatis quondam Episcopi Capitulum, ità continens: quoniam verò iterum proprium ejus corpus gratiâ Dei, sicut ait Paulus, pro omnibus gustavit mortem, idèò dicitur ipse passus propter nos mortem: non tanquam in experimentum veniens mortis, quod ad suam pertinebat naturam (dementiæ est enim, hoc dicere aut sapere) sed quia secundùm quod nuper dixi, caro ejus gustavit mortem.

Similiter cùm legeretur ex Epistolâ pars, quæ continet: Agit enim utraque

que formâ cum alterius Communionem, quod proprium est; Verbo scilicet operante quod Verbi est, & carne exequente quod carnis est. Vnum horum coruscet miraculis, aliud succumbit injurijs: dubitantibus Illyricianis & Palæstinis Reverendissimis Episcopis, Aëtius Archidiaconus sanctæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ legit sanctæ memoriæ Cyrilli Capitulum continens ita: Quædam sunt voces quàm maximè Deum decentes, quædam verò decentes humanitatem, quædam verò medium quemdam tenentes ordinem, insinuant: Filium Dei Deum esse & hominem simul.

Similiter cum legeretur ex eadem Epistolâ pars, quæ ita continet: Quamvis in Domino Iesu Christo Dei & hominis una persona sit; aliud tamen est, unde in utroque communis est contumelia, aliud unde communis est gloria. De nostro enim illi est minor Patre humanitas: De Patre illi est æqualis cum Patre divinitas: dubitantibus Illyricianis & Palæstinis Reverend. Episc. Theodoretus, Reverendissimus Episcopus Cyri dixit: Est similiter exemplum Beatissimi Cyrilli ita habens: Et factum hominem, & non mutantem quod proprium est. Permanit enim id quod erat: intelligitur verò omninò & aliud in alio quod habitat, id est, divina natura in humanitate.

Ex allocutione sancti & universalis Chalcedonensis Concilij ad Marcianum Pÿssimum, & Amatorem Christi Imperatorem.

Non igitur nobis admirandi Romanæ urbis Præfulis Epistolam, vel innovationis offendiculum crimentur, sed si non est divinis Scripturis coaptata redarguant, si non præcedentium Patrum sententijs adunata, si non impiorum accusationem continet, si non defensionem Nicænæ fidei profert, si non eorum qui novitates appetunt, commenta subruit, si non vaniloquorum contagia prodigiosa subvertit. Si quis enim Patrum depravat intelligentiam, hîc pœnæ transgressionis habetur obnoxius, non qui transgressionem suâ curâ redarguit. Qui enim sponte suâ nullo contrâ configente, professionem verbis proprijs defert, hîc ut elatus non immeritò comprobatur. Qui verò eis qui prava sentiunt, obluetatur, is contrâ inimicorum adinventiones linguam prudenter exercet, quæ ab illis malè prolata sunt, veritatis nitens ratione dissolvere. Sed ô Vos Christi Amantes! & imperio superno nutu vobis concessò dignissimi compensate ei fidem, qui beneficia tanta concessi; studioque circâ purissimam Confessionem, pro concessis honoribus præstantiam vestræ devotionis ostendite, en aliquorum quidem molimina refrænantes, omnibus verò piæ Confessionis declarantes in unitate concordiam, ac velut signaculum sacre doctrinæ, Concilij hujus à vobis congregati prædicationem: Petri sedis auctoritate roborantes. Confidere namque oportet vestram pietatem, quia nihil præter fidem, quæ olim à Sanctis Patribus annunciata est, Venerabilis Romanus Pontifex innovavit. Atque ut nulla his qui Apostolicum virum per invidiam lacerare nituntur, relinquatur occasio, Consonantia Epistolæ ejus Sanctorum Patrum testimonia ad certiore notitiam vestræ pietatis, ex multis pauca subdidimus testimonia Sanctorum Patrum qui & duas naturas in Christo confessi sunt, & Consubstantialem Patri Deum Verbum, etiam nobis secundum carnem ex

Mariâ Consubstantialiam factum, veraciter asseruerunt.

Ex fragmentis sancti Hilarij, Dilectissimis Fratribus Presbyteris & Coëpiscopis Orientalibus, Liberius, S.

Ego Athanasium non defendi, sed quia susceperat illum bonæ memoriæ Julius Episcopus decessor meus, verebar ne fortè in aliquo prævaricator judicaret. At ubi cognovi, quandò placuit Deo justè vos illum condemnasse, mox consensum commendavi sententijs vestris, Literasque super nomine ejus, per Fratrem nostrum Fortunatianum dedi perferendas ad Imperatorem Constantium. Itaque amoto Athanasio à communione omnium nostrorum, cujus nec Epistolia à me suscipienda sunt, dico me parem cum omnibus vobis & cum universis Episcopis Orientalibus, seu per universas Provincias pacem & unanimitatem habere: nam, ut veriùs sciatis me verâ fide per hanc Epistolam ea loqui, Dominus & Frater meus communis Demophilus qui dignatus est, pro suâ Benevolentia, Fidem Catholicam exponere, quæ Sirmium à pluribus Fratribus & Coëpiscopis nostris, exposita & suscepta est, ab omnibus qui in præsentia fuerunt, hanc ego libenti animo suscepi, in nullo contradixi, consensum accommodavi, hanc sequor, hæc à me tenetur, sanè petendum credidi Sanctitatem Vestram, quia jam pervidētis in omnibus me vobis consentaneum esse, dignemini communi consilio ac studio laborare, quatenùs de exilio dimittar, & ad sedem quæ mihi divinitùs credita est, revertar. *Perfidiam autem apud Sirmium descriptam, quam dicit Liberius Catholicam, à Demophilo sibi expositam, hi sunt qui conscripserunt.*

Ex sextâ Synodo Act. 12.

Item relectum est ex eodem codice rescriptum Epistolæ Honorij Papæ Romani ad eundem Sergium continens ità.

Dùm constet Divinitatem nullas posse perpeti humanas passiones, & non de Cælo, sed de sanctâ est assumpta Caro Dei genitrice. Nam per se veritas in Evangelio ità inquit: Nullus ascendit in Cælum, nisi qui de Cælo descendit Hominis Filius, qui est in Cælo: perfectè nos instruens, quod Divinitati unita est caro passibilis ineffabiliter, atque singulariter, ut discretè atque inconfusè, sic indivisè videretur conjungi, ut nimirum stupendâ mente mirabiliter manentibus utrarumque naturarum differentijs cognosceatur uniri. Cui Apostolus concinens, ad Corinthios ait: Sapientiam loquimur inter perfectos, sapientiam verò non hujus sæculi, neque principum sæculi, qui destruuntur, sed loquimur Dei sapientiam in mysterio absconditam, quam prædestinavit Deus antè sæcula in gloriam nostram, quam nemo Principum hujus sæculi cognovit: Si enim cognovissent, nunquam Dominum Majestatis crucifixissent. Dùm profectò Divinitas nec crucifigi potuit, nec passiones humanas experiri vel perpeti, sed propter ineffabilem conjunctionem humanæ divinæque naturæ, idcirco, & ubique Deus dicitur pati, & Humanitas ex Cælo cum Divinitate descendisse. Vnde & unam voluntatem fatemur Domini Nostri Iesu Christi, quia profectò à Divinitate assumpta est nostra natura non culpa illa profectò quæ antè peccatum creata est, non quæ post prævaricationem vitata.

Non oportet ad dogmata hæc Ecclesiastica retorquere, quæ neque Synodales apices super hoc examinantes, neque autoritates Canonica visæ sunt explanasse, ut unam vel duas energias aliquis præsumat Christi Dei prædicare, quas neque Evangelicæ, vel Apostolicæ litteræ, neque Synodalis examinatio super his habita, visæ sunt terminasse, nisi fortassis (sicut præfati sumus) quidam aliqua balbutiêdo docuerunt, condescendentes ad informandas mentes, atque intelligentia parvulorum quæ ad Ecclesiastica dogmata trahi non debent, quæ unusquisque in sensu suo abundans, videretur secundum propriam sententiam explicare. Nam quia Dominus Iesus Christus, Filius ac Verbum Dei, per quem facta sunt omnia, ipse sit unus operator Divinitatis atque Humanitatis, plenæ sunt sacræ litteræ luculentius demonstrantes. Vtrum autem, propter opera Divinitatis & humanitatis, una, an geminæ operationes debeant derivatæ dici vel intelligi, ad nos ista pertinere non debent, relinquentes ea Grammaticis, quæ solent parvulis exquisita derivando nomina venditare.

Nos enim non unam operationem vel duas Dominum Iesum Christum, ejusque Spiritum Sanctum, sacris literis percepimus, sed multiformiter cognovimus operatum: scriptum est enim: Si quis Spiritum Christi non habet, hîc ejus non est. Et alibi, Nemo potest dicere, Dominus Iesus, nisi in spiritu Spiritus. Divisiones verò gratiarum sunt, idem autem Dominus: & divisiones operationum.

Ex actione decimâ tertiâ.

Gloriosissimi Iudices, & sanctum Concilium dixerunt: relegantur acta præterita, & relecta sunt.

Gloriosissimi Iudices dixerunt: prosequatur sanctum, & universale vestrum Concilium, quæ in antelatis ab eo promissa sunt. Sanctum Concilium dixit: secundum promissionem quæ à nobis ad vestram gloriam facta est, retractantes dogmaticas Epistolas, quæ tanquam à Sergio quondam Patriarchâ hujus à Deo conservandæ regis urbis scriptæ sunt, tam ad Cyrum, qui tunc fuerat Episcopus Phasidis, quam ad Honorium quondam Papam antiquæ Romæ: similiter autem, & Epistolam ab illo, id est, Honorio scriptam, ad eundem Sergium, hæcque invenientes omninò alienas existere ab Apostolicis dogmatibus, & à definitionibus Sanctorum Conciliorum, & cunctorum probabilium Patrum, sequi verò falsas doctrinas hæreticorum, eas omni modo abjicimus, & tanquam animæ noxias execramur. Quorum autem (id est eorundem) impia execramur dogmata, horum & nomina à sanctâ Dei Ecclesiâ projici judicavimus, id est, Sergij quondam Præsulis hujus à Deo conservandæ regis urbis, qui aggressus est de hujusmodi impio dogmate conscribere Cyri Alexandriæ, Pyrrhi, Petri & Pauli, qui & ipsi præsulatu functi sunt in sede hujus à Deo conservandæ Civitatis, & similia eis senserunt, ad hæc & Theodori quondam Episcopi Pharan, quarum omnium supra scriptarum personarum mentionem fecit Agatho Sanctissimus ac ter Beatissimus Papa antiquæ Romæ in suggestionem quam fecit ad Pijssimum, & à Deo confirmatum Dominum Nostrum, & Magnum Imperatorem, eosque abjicit, ut

potè contraria rectæ fidei nostræ sentientes, quos anathemati submitti definimus. Cum his verò simul projici à sanctâ Dei Catholicâ Ecclesiâ, simulque anathematizari providimus, & Honorium, qui fuerat Papa antiquæ Romæ, eo quod invenimus per scripta quæ ab eo facta sunt ad Sergium, quia in omnibus ejus mentem secutus est, & impia dogmata confirmavit.

Ex actione decimâ tertiâ.

Sanctum Concilium dixit, libellos & cæteras chartas, quas asseruit Georgius Deo amabilis Diaconus & Charthophylax sanctæ hujus magnæ Ecclesiæ, ad præsentem dogmaticam mentionem deducens, in medium proferat, quatenus hæc pertractantes, si contraria rectæ fidei invenerimus, congruenti exterminio submitti præcipiamus. Epistolam verò Latinam, quam in præfenti dixit invenisse, ac præ manibus habere idem Deo amabilis Diaconus & Charthophylax Georgius, Honorij quondam Papæ Romani cum interpretatione suâ, pariterque & librum, in quo continetur Epistola Pyrrhi ad Ioannem quondam Papam Romanum, contradat ad legendum, ut horum scientiam accipiamus. Et prolata est hujusmodi Honorij Epistola Latina cum interpretatione suâ, habens in superscriptione ita: Dilectissimo Fratri Sergio Honorius. Cujus initium fuit: Scripta dilectissimi filij nostri Syrici Diaconi. Habet autem eadem Epistola post pauca hæc: Necnon & Cyro fratri nostro Alexandriæ Civitatis Præsuli, quatenus novæ ad inventionis unius vel duarum operationum vocabulo refutato, claro Dei Ecclesiarum præconio nebulosarum conversationum caligines effundi non debeant, vel adspergi, ut profectò unius vel geminæ operationis vocabulum noviter introductum a prædicatione fidei eximatur. Nam qui hæc dicunt, quid aliud nisi juxtâ unius vel geminæ naturæ Christi Dei vocabulum, ita & operationem unam vel geminam suspiciuntur? super quod clara sunt divina testimonia. Unius autem operationis, vel duarum esse vel fuisse mediatorem Dei, & hominum Deum Iesum Christum, sentire, & promere satis ineptum est.

Ex actione decimâ octavâ.

Sufficiebat quidem ad perfectam orthodoxæ fidei cognitionem atque confirmationem, pium atque orthodoxum hoc divinæ gratiæ symbolum. Sed quoniam non destitit ab exordio ad inventor malitiæ cooperatorem sibi serpentem inveniens, & per eum venenosam humanæ naturæ deferens mortem, & ita organa ad propriam sui voluntatem apta reperiens, Theodorum dicimus, qui fuerat Episcopus Pharan, Sergium, Pyrrhum, Paulum, Petrum, qui fuerunt hujus regiæ urbis Antistites, insuper & Honorium, qui fuit Papa antiquæ Romæ, & Cyrum, qui Alexandriæ tenuit Episcopatum, & Macarium quoque qui nuper fuerat Antiochiæ Præsul, & Stephanum ejus discipulum, non valuit per eos plenitudini Ecclesiæ erroris scandala suscitare, unius voluntatis.

Ex sermone acclamatorio, à sancto & universali Concilio ad piissimum & Christo dilectum Constantinum Imperatorem, ex Act. 18.

Duas igitur in eo naturales voluntates, & duas naturales operationes communiter atque indivisè procedentes prædicamus: superfluas autem vo-

cum novitates, & harum adinventores procul ab Ecclesiasticis septis abjicimus, & Anathemati merito subijcimus, id est, Theodorum Pharanitanum, Sergium & Paulum, Pyrrhum simul & Perrum, qui Constantinopoleos Præfulatum tenuerunt, insuper Cyrum qui Alexandrinorum Sacerdotium gessit, & cum eis Honorium, qui fuit Romæ Præful, utpotè qui eos in his fecutus est.

Ex Edicto Imperatoris. Act. 18.

Sunt autem hi: Theodorus, qui fuit Pharan Episcopus; Sergius qui fuit nostræ à Deo conservandæ regię urbis Antistes: ad hæc & Honorius, qui fuit antiquæ Romæ Papa, hujusmodi hæreseos confirmator, qui etiam sui existit oppugnator.

Anastasius in vitâ Leonis 2.

Hic suscepit sanctam sextam Synodum, quæ per Dei providentiam nuper in regiâ urbe celebrata est, græco eloquio conscriptû exequente, ac residente, Pijssimo & Clementissimo magno Principe Constantino intrâ regale palatium ejus, quod appellatur Trullus. Simulque cum eo Legati Sedis Apostolicæ, & duo Patriarchæ, id est, Constantinopolitanus & Antiochænus, atque centum quinquaginta Episcopi, in quâ & condemnati sunt Cyrus, Sergius, Honorius & Pyrrhus, Paulus & Petrus, necnon & Macarius cum discipulo suo Stephano, sed & Polychronius novus Symon, qui unam voluntatem & operationem in Domino Iesu Christo dixerunt, vel prædicaverunt, aut qui denuò prædicaturi fuerint aut defensaverint. Hæc eadem verba referuntur in Breviario Venitijs edito, anno 1482. In festo Beati Leonis 2. ejus exemplaria habentur in Bibliothecâ regiâ & Victorinâ.

Ex Synodo Romanâ habitâ sub Hadriano 2. quæ legitur in octavâ Synodô. Act. 7.

Intolerabilis est hæc audacia Dilecti Fratres, adeoque aures cordis mei eam ferre nullo modo possunt. Inauditum hætenùs est, Romanum Pontificem à cæteris Ecclesijs esse judicatum; sed alias omnes ab illo judicari scimus. Nam quamvis Honorius post mortem ab Orientis Episcopis anathemate sit affectus; manifestum tamen est, illum de hæresi fuisse accusatum, quâ solâ in causâ licet inferioribus in superiores insurgere.

Ex Luitprandolibro. 10. Historia. cap. 8.

Nam Formosô defuncto atque Arnulpho in propria reverso, is qui post mortem Formosi Papa constitutus est, expellitur, Sergiusque Papa per Adalbertum constituitur: Quo constituto, ut impius, doctrinarumque sanctarum inscius, Formosum è sepulchro extrahi, atque in sedem Romani Pontificatus Sacerdotalibus indumentis indutum collocari præcepit. Cui & ait: Cùm Portuensis esses Episcopus, cur ambitionis spiritu, Romanam universalem Sedem usurpasti? his expletis, sacratis mox exutum vestimentis, digitisque tribus abscissis, in Tiberim jactari præcepit; cunctosque, quos ipse ordinaverat, gradu proprio depositos iterùm ordinavit. Quod quàm malè egerit, Pater Sanctissime, in hoc animadvertere poteris; quoniam & ij qui à Iudâ Do mini nostri Iesu Christi proditore, ante proditionem, salutem seu bene-

dictionem Apostolicam perceperant, eâ post prodicionem propriæque corporis suspensionem minimè sunt privati, nisi quos improba fortè defœderant flagitia. Benedictio siquidem quæ ministris Christi impenditur, non per eum qui videtur, sed qui non videtur, Sacerdotem infunditur. Neque enim qui rigat est aliquis, neque qui plantat, sed qui incrementum dat Deus.

Epistola Bonifacii octavi Episcopi, ad Philippum Francorum Regem. Deum time, & mandata eius observa.

Scire te volumus, quod in spiritualibus & temporalibus nobis subes: Beneficiorum & Præbendarum ad te collatio nulla spectat: & si aliquorum vacantium custodiam habeas, fructus eorum successoribus reserves: & si quæ contulisti, collationem hujusmodi irritam decernimus; & quantum de facto processerit, revocamus. Aliud autem credentes, hæreticos reputamus. Dat. Laterani Non. Decembr. Pontificatus nostri anno 7.

Epistola Bonifacii octavi. Vnam sanctam.

Est autem hæc autoritas (etsi data sit homini, & exerceatur per hominem) non humana, seu potius divina, ore divino Petro data, sibi que, suisque successoribus, in ipso, quem confessus fuit, petra firmata; dicente Domino ipsi Petro: Quodcumque ligaveris, &c. Quicumque igitur huic potestati à Deo sic ordinatæ resistit, Dei ordinationi resistit, nisi duo, sicut Manichæus, fingat esse principia, quod falsum & hæreticum judicamus: quia testante Moyse, non in principijs, sed in principio Cælum Deus creavit & terram. Porrò subesse Romano Pontifici omnem humanam creaturam declaramus, dicimus, diffinimus, & pronunciamus omninò esse de necessitate salutis. Datum Laterani Pontificatus nostri anno octavo, 14. Kalend. Decem.

Epistola Ioannis 22. ad Philippum Regem Gallia.

Et quia, Fili Dilectissime, forsàn tibi dicitur, quòd Nos non sumus in Theologiâ Magister, audi quid unus sapiens dicat: Non quis, inquit, sed quid dicat intendit. Vtinam, fili, sicut & aliàs meminimus scripsisse, velle audire quæ in nostris sermonibus diximus, regia celsitudo, & ut superius prædiximus, unum verbum de capite nostro Nos non protulisse reperies; sed quæ vel Christus, vel Apostoli, vel Sancti Patres & Doctores Ecclesiæ protulerunt.

Declaratio ejusdem Pontificis relata ob Odorico Raynaldo ad annum 1334. numero 37.

Insuper si qua alia fermocinando, conferendo, dogmatizando, docendo, seu aliter quovis modo diximus, prædicavimus, vel scripsimus circâ præmissa, vel alia quæ fidem concernunt Catholicam, sacram Scripturam, vel bonos mores, ea in quantum sunt consona fidei Catholicæ, determinationi Ecclesiæ, sacre Scripturæ, ac bonis moribus approbamus: aliter autem illa habemus & haberi volumus pro non dictis, prædicatis & scriptis, & ea revocamus expressè: ac ea, quæ de prædictâ visione, & omnia alia dicta, prædicta, & scripta nostra, de quâcumque materiâ, ubicumque, & in quocumque loco, ac in quocumque statu, quem habemus, vel habuerimus ha-

Atenùs, summittimus determinationi Ecclesiæ, & successorum nostrorum.

Petrus de Alliaco, de Ecclesiæ auctoritate. 3. parti. caput 1.

Vtrum plenitudo potestatis, in Papâ, vel in Ecclesiâ, aut Concilio resideat.

Confirmatur ista ratio, quia aliqua potestas vel auctoritas est in Ecclesiâ quæ non est in Papâ, igitur non est in eo potestatis plenitudo: consequentia tenet, & antecedens probatur; quia confirmatio in fide de quâ dicitur quod Ecclesiâ non potest errare juxtâ illud, Petre rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. Illa non est in Papâ: quia hoc non est dictum de fide personali Petri, cum ipse erraverit, sed de fide Ecclesiæ, de quâ dicitur: Et portæ inferi non prævalent adversus eam, scilicet Ecclesiâ. Non enim dictum est, adversus te, scilicet Petrum. Igitur speciale privilegium est, & singularis Ecclesiæ auctoritas, quod non potest errare in fide. Quod privilegium aliqui extendunt ad Romanam Ecclesiâ, aliqui ad Concilium generale, aliqui verò solùm restringunt ad auctoritatem universalis Ecclesiæ, sed non potest extendi ad Papam, ut dictum est, &c.

Ioannes Gersonius in tractatu de examinatione doctrinarum. Consideratio 1.

Oportuit igitur in Ecclesiâ relinquere regulam infallibilem pro fide servandâ, & dubijs emergentibus terminandis, non autem reperitur in terris altera talis infallibilis regula, nisi generale Concilium legitime congregatum. Nam persona quælibet singularis de Ecclesiâ, cujuscumque dignitatis, etiam Papalis, circumdata est infirmitate, & deviabilis est, ut fallere possit & falli. Propterea non imparem posuit August. auctoritatem in Ecclesiâ, & in Evangelio dicens: non crederem Evangelio, nisi me auctoritas Ecclesiæ commovisset.

Consideratio 2.

Secunda veritas est, quod sententia Papæ ligat omnes fideles ad non dogmatizandum contrarium, nisi per illos, aut apud illos, qui manifestum contra fidem deprehendunt errorem, & scandalum grande fidei suo silentio fieri, si non opponerent se, cognoscunt. Quod si fieret persecutio sententiarum & pœnarum contra eos, sciant beatos esse qui persecutionem patiuntur propter justitiam. Superest quoque remedium Concilij generalis, cujus finalis, auctoritativa, judicialisque potestas, fundata est indestructibiliter in illo verbo Christi de correctione fraternâ: quod si Ecclesiâ non audierit: sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Cui legi haud dubiè, subest Papa, licet hætenùs multis hæc veritas non placeret, propter inordinatum favorem ad Summum Pontificem, vel scripta ejus malè suscepta, plusquam ad Christum & Evangelia: nunc autem opposita falsitas, est hæresis expressè damnata per Concilium Constantiense, cum alijs multis, in utilitatem totius politiæ Christianæ.

In tractatu ejusdem Ioannis Gersonij, an liceat in causis fidei à Summo Pontifice appellari. 2. Propositio.

In causis fidei non habetur in terrâ Iudex infallibilis, vel qui non sit deviabilis à fide de lege communi, præter ipsam Ecclesiâ universalem, vel Concilium generale eam sufficienter repræsentans.

Quarta Propositio.

In causis fidei nulla determinatio judicialis Episcopi, imò nec Papæ solius præcisè ut est Episcopi vel Papæ, ligat fideles ad credendum quod ita sit de veritate fidei sicut præsens sua declaratio, quoniam tam Papa quam Episcopus deviabiles sunt à fide, obligat tamen subditos sub pœnâ excommunicationis talis determinatio, quod non dogmatizent oppositum talis determinationis, nisi appareat manifesta ratio repugnandi vel per sacram Scripturam, vel per revelationem, vel per Ecclesiæ seu generalis Concilij determinationem.

Ioannis Gerson de ascribilitate Papæ, &c. Consideratio 12.

Sequitur proinùs ex hâc descriptione Considerationis veritas quomodò Ecclesia seu Concilium habet in casu facultatem propinquam, vel auctoritatem, seu potestatem dicendi jus, etiam in alterum qui in Papam fuit ritè susceptus & electus. Nolumus tamen impugnare, quin Summus Pontifex habeat potestatem regitivam & auctoritativam respectu omnium hominum, quantum Christus voluit & cognovit expediens sibi dare pro exercendo eam. Non pro se tantummodò, sed magis ad utilitatem Ecclesiæ, qualem auctoritatem Ecclesia non habet totum Ecclesiæ residuum, nisi unitivè, quomodò vel electivè. Et ex istâ divisione verum est quòd claves datæ sunt nedùm uni, sed unitati. Ex hoc tamen non habetur quod Ecclesia tota vel Concilium absente Papâ, præsertim suo demerito non possit auctoritativam jurisdictionem exercere, sicut lex quædam divina & indeviabilis ad reducendum ipsum, vel corrigendum, vel compescendum.

Ex Almaino in tractatu de auctoritate Ecclesiæ, Cap. 1.

Contrà quam, sit ista propositio, Papa potest errare errore Judiciali, de errore personali omnibus notum est, probatur ista propositio. Duo Summi Pontifices determinaverunt contraria, etiam in his quæ fidem tangunt, ergò alter eorum erravit errore judiciali: Antecedens patet, de Ioanne XXII. & Nicolao, quorum unus determinavit judicialiter Christum & Apostolos nihil habuisse in communi nec in proprio: alter oppositum, ut videre est in eorum extravagantibus.

Almainus ibid.

Secundò, Innocentius III. & Cælestinus determinaverunt contraria super istâ propositione, uno conjugum ad hæresim transeunte, alter qui remanet in fide, potest ad secunda vota transire: determinatio Innocentij III. quod non potest ponitur in cap. quantò de divortijs: determinatio Cælestini, ut dicit glossa in eodem cap. olim ponebatur in decretalibus, de controversione conjugatorum in fine.

Tertidò, aliqui statuerunt contrà Evangelium, ut Pelagius qui fecit constitutionem quod omnes Subdiaconi Sicilia à suis uxoribus abstinerent, quas in minoribus Ordinibus duxerant, aut ab officio cessarent, quam (quia erat iniqua & contrà Evangelium) retractavit Gregorius I. ejus successor, ut patet 31. dist. can. ante triennium, in textu & in glossâ, si enim potuerit judicialiter statuere contrà Evangelium, ita & definire.

Quartò

Quartò arguitur, si Summus Pontifex non possit errare judicialiter in his quæ sunt fidei, sequitur Summum Pontificem non posse fieri hæreticum circa propositiones nondum determinatas, & ad quas credendas non tenetur aliquis explicitè, ut erat articulus de conceptione antè determinationem, & de processione Spiritûs Sancti à Filio: consequentia patet, quia non potest esse pertinax, cum pertinacia nihil aliud sit nisi nolle credere, quamvis determinetur: non enim haberet Summus Pontifex propositum illud (quod nollet credere) quamvis ipse determinaret: similiter sequitur ex propositione, quod determinatio solius Summi Pontificis ligaret suum successorem. Similiter si Summus Pontifex sit hæreticus, & ad ipsum solum spectet ultima eorum quæ sunt de fide decisio, quomodò judicari poterit esse hæreticus? decider enim quæcumque contrà ipsum allegata, esse ad aliquem sensum intelligenda suæ assertionis non oppositum. Cujus decisioni, apud adversarium, plus fidei tribuendum est, quàm totius residui Ecclesiæ determinationi. Mirum est enim, quòd homini hæretico ità assisteret Spiritus Sanctus, quod non sineret eum judicare, & decidere esse vera, quibus assentitur, imò ad judicandum oppositum compelleret; nec valet dicere quod non potest errare utens consilio, & requirens adjutorium universalis Ecclesiæ, sed bene è singularis persona, quemadmodum erravit Leo, contrà quem ivit Hilarius, sicut dicit quidam, quia hoc nihil est aliud dicere, nisi quod Ecclesia sive Concilium non potest errare, & non solum erat prædictus frater, sed sibimet contradicit. Dicit enim in fine cap. 4. quod sententia Ioannis Evangelistæ, prævaluisset sententiæ Clementis Papæ in doctrinâ fidei: si enim sententiando non potuit errare Clemens nec Summus Pontifex quicumque, juxtâ promissum Christi Ioan 14. Spiritus Sanctus docebit vos omnem veritatem, & secundum orationem Christi, quâ oravit pro Petro, ne ejus fides deficeret, tantum standum fuisset sententiæ Clementis, quantum sententiæ Ioannis, imò & plus cum apud Clementem fuisset (iuxtâ dicta ejus) fienda ultima decisio fidei, quemadmodum apud Petrum, si adhuc super vixisset.

Ex his satis patet, quod Summus Pontifex potest errare sententiando in materiâ fidei: si enim errare non potuisset, frustra fuissent convocata quatuor Concilia generalia, principalia, contrà quatuor Hæresiarchas, puta Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum, & Chalcedonense: suffecisset enim solius Papæ decisio, imò apud adversarium tantæ potestatis est solus Papa in definiendo, sicut aggregatum ex ipso & residuo.

Ioannes Major de auct. Eccles. disput. An Papa subditus sit fraternæ correctioni & Concilio universali.

Conclusio sit hæc unica, Concilium ritè congregatum universalem Ecclesiam repræsentans, est super Maximum Pontificem: & capio Ecclesiam, pro Ecclesiâ ab eo separatâ: parùm refert apud alios, si eum etiam includerem, quia dicunt eum solum tantam habere potestatem, sicut totam Ecclesiam eo incluso. Probatur primò hæc conclusio, quandò sunt duæ potestates A & B. & appellatur ab A ad B. & non contrà; & B. potest pro deme-

ritis deponere & exauctorare A. & non contrà; & præscribere ei leges obligatorias; tunc B. est major A. Sed sic est de Concilio & Romano Pontifice, igitur consequentia tenet cum majore, & minor probatur per verba capituli quod tractamus, si peccaverit in te frater tuus, &c. Romanus enim Pontifex est frater noster, habet eundem patrem in Cœlis nobiscum, & dicit orationem dominicam nobiscum, & est homo circumdatus infirmitate, sicut alij viatores: quilibet Christianus est frater noster; 11. q. 3. can. ad mensam, ergò possumus eum corripere, & in casu tenemur. Sed hîc dicis, possumus eum corripere in secreto vel adducendo unum testem, vel duos, si peccatum sit iteraturus, sed non possumus dicere Ecclesiæ, quia non habet superiorem. Isto modo intellexit Gregorius hanc auctoritatem in registro reprehendo Ioannem Patriarcham Constantinopolitanum, eo quòd se universalem Patriarcham scripsit, dicens, & nos quidem, in quibus per ausum temerarium culpa committitur, servamus quod præcepit veritas dicens: si peccaverit in te frater tuus, si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus: & ego per responsales meos, semel & bis verbis humilibus, hæc quæ in totâ Ecclesiâ peccatores corrigere studui, per me scribo, quicquid humiliter facere debui non omisi, sed in eâ correctione despicio, restat ut Ecclesiam, de quâ paulò antè præmittitur, si Ecclesiam non audierit, &c. adeam. Ipse Gregorius qui erat Papa, non intendebat quod ipse se ipsum adiret. Similimodo Nicolaus Papa dicit Lothario Regi, & habetur; 11. q. 3. ca. præcipuè.

Non autem Papa super corpus mysticum, nec quoad hoc est simile, ad similitudinem non requiritur omninò similis similitudo: nam Christus qui est caput essentialis Ecclesiæ ad Ephesios 1. hoc modo est super totum corpus, includendo Pontificem, & reliquum corpus Ecclesiæ, & Christus regulariter & in omnem eventum, est super totum corpus & totam Ecclesiam, quæ etiam vocatur Corpus Christi Mysticum, cujus caput est Christus, hoc est caput essentialè, sive Papa sit, sive non sit, ut cum est mortuus.

Hadrianus sextus de Sacramento Confirmationis.

Ad secundum principale de facto Gregorij: dico primò, quod si per Ecclesiam Romanam intelligatur caput ejus, puta Pontifex: certum est quod possit errare etiam in ijs quæ tangunt fidem: hæresim per suam determinationem aut decretalem asserendo. Plures enim fuerunt Pontifices Romani hæretici. Item & novissimè fertur de Ioanne XXII. quod publicè docuit, declaravit, & ab omnibus tenere mandavit, quod animæ purgatæ antè finale iudicium non habent stolam, quæ est clara & facialis visio Dei: & Universitatem Parisien. ad hoc induxisse dicitur, quod nemo in eâ poterat gradum in Theologiâ adipisci, nisi primitùs hunc errorem pestiferum jurasset se defensurum: & perpetuò ei adhæsurum. Item patet hoc de errore quorundam Pontificum circà matrimonium: de quo in C. licet de spon. duorum. Item de errore quem ediderat Cœlestinus circà matrimonium fidelium, quorum alter labitur in hæresim: cujus error olim habebatur in aliâ compilatione I. C. laudabilem. De conyer. conjug. ut refert Hostien. in C. quanto. de divor.

non tamen dico Gregorium hinc errasse : sed evacuare intendo impossibilitatem errandi quam alij asserunt.

Nicolaus de Cusa de concordantiâ Catholicâ. lib. 2. Cap. XVIII.

Quare concluditur, universale Concilium ritè adunatum, licet graduationes inter se habere possit, quoad judicia, est tamen semper majoris auctoritatis, & minoris fallibilitatis, quàm Papæ tantùm. Ex quo sequitur collariè, universale Concilium etiam in alio quàm hæresis casu, Papam depone- re posse. Sicut hoc etiam de Benedicto 12. & Ioanne 23. legitur. Et hoc probatur ex c. 1. de renunt. lib. 6. Quia si Papas ab hoc subiecto materiali, scilicet isto homine, est iudicio ipsius Papæ, dum se inutilem iudicat, removi- bilis, ut ibidem, & hinc habetur majoris auctoritatis esse Concilij iudicium, quàm Papæ tantùm & minùs fallibile: tunc clarum est, quod sicut Papa tunc potest ex causâ legitimâ cessare ab administratione, ita etiam subiecti, com- muni Concilio possent ex ipsdem causis in præstando obedientiam cessare, quandò inutiliter administraret. Dum enim Prælati eliguntur, eliguntur ut præssendo profiti. q. 1. ver. Ecce cum honore 8. q. 1. qui Episcopatum 28. q. 1. jam nunc de renunt. Non cum pridem. ver. porrò 23. q. 4. quisquis. Vn- de quandò inutilis est, tunc conditio tacita, secundum quam consensus in- teruenit, & cessante causâ propter quam electio facta est præstant illam, auctoritatem sic ipsi Concilio, à fortiori, quamquàm seipsum in illo ca- pite primo Papa habere dicit. Et non habet aliquis ratione utens in hoc dubium, quin major sit potestas ipsius Concilij Ecclesiam repræsentantis, in Papalitate: ut secundùm utilitatem Ecclesiæ, materiale ejus subiectum dis- ponatur, quam in iudicio unius hominis, in ipsam Papalitate sibi nomine Ecclesiæ, & propter ipsam adjunctam.

Ex Epistolâ Synodali Concilij Basileensis.

Nos autem favente Christi gratiâ, nullum schisma facimus: imò veram Ecclesiæ prosequimur unitatem, ut videlicet tam ipse Romanus Pontifex, quàm ceteri omnes unanimiter teneant unitatem Ecclesiæ congregatæ, & non se separent ab his quæ universali consensu sunt constituta, soliditatem Petri teneant, quæ non in unius solius personæ voluntate consistit, quæ quo- tidie errare potest, cum & aliqui Romani Pontifices in errorem lapsi sint: sed maximè residet in universalis Ecclesiæ Catholicæ conventu, quem Chri- stus, caput verum ipsius, non deseret usque ad consummationem sæculi.

Concilium Florentinum sessio 9.

De potestate autem Occidentalis Ecclesiæ multa dicenda suppeterent, ni- si aliud nobis esset propositum. Et scimus quidem quæ sint jura & prærogati- vâ Romanæ Ecclesiæ: nihilominus scimus etiam prærogativâ ejus quos ter- minos habeant. Nosse tamen volumus Reverentiam Vestram, à nobis facultatem hanc negari universæ Ecclesiæ vel Synodo, vel etiam Oecumenicæ, non tantùm Romanæ Ecclesiæ. Quoniam igitur quantacumque facultate polleat Romana Ecclesia, minus tamen pollet Synodo Oecumenicâ & universali Ecclesiâ, si nos id universali negamus Ecclesiæ, multò magis negabimus Ro- manæ: negamus autem non ipsi à nobis, sed arbitramur hoc Patrum decre- tis negatum.

Concilium Senonense Decret. 3.

Pro-indè cùm certa sit & infallibilis Ecclesiæ regula, nec aliquandò invisi-
bilitatis prætextu tandem eludi queat: ea profectò sacris generalibus Con-
cilijs autoritas denegari non potest, quæ proximè universalem repræsen-
tant Ecclesiam. His enim Concilijs si ea decernendi quæ ad sinceritatem fidei,
& extirpationem hæresium, Ecclesiæ reformationem, & morum integritate-
tem pertinent, potestas ad matur: nihil certum, nihil stabile futurum est,
nihil denique quo hæreticus ab orthodoxo possit internosci: cùm ille fre-
quenter tum impendio loquacior, tum pervicacior, pluribus (licet perpe-
ràm intellectis) Scripturarum testimonijs falsò gloriatur. Nec erat quo ve-
terum quondam hæreticorum retunderentur insultus, nisi Ecclesiastici proce-
res Apostolorum exemplo Concilia celebrassent, quibus Sancti Spiritus au-
thoritatem ferocientibus, illis, & rerum humanarum scientiam tumentibus,
opponerent. Quo fit, ut si Conciliorum auctoritati, sub hâc temporum cala-
mitate, tantillum depereat: protinùs velut ab inferis suscitandæ sint damnatæ
hæreses, neque defuturi sint, qui hinc Arrio, inde Nestorio, cæterisque id
genus pestibus, palàm subscribere non formident. Etsi autem nonnihil quo-
que Laïcorum intersit, quid credendum sit, quid agendum: id tamen ab
Apostolis (quibus succedunt Episcopi) legimus observatum, ut sive mur-
muri Græcorum occurrendum foret, seu pacanda super Legalibus oborta
seditio: non centurionem, non promiscuam è plebe multitudinem accerse-
rent, sed præsentem sibi Spiritum Sanctum affirmarent: cujus instinctu, quòd
justum esset & æquum, sanciretur. Quòd si ibi duo vel tres in nomine Do-
mini congregantur, licet sibi ipsis relictis, falli possint, continuò tamen in
medio eorum sit Dominus: quantò magis, ubi Summus Pontifex, cæterique
primores Ecclesiastici conveniunt, ut hæresibus subinde pullulantibus oc-
currant, & Dominicum agrum subortis expurgent zizanijs? Sancta igitur &
inviolabilis est sacrorum Conciliorum universalium auctoritas, quisquam
pertinacius refragatur, hostis fidei jure optimo censerì debet.

p. 105. Tenez pour constant qu'il n'y a que les Heretiques & les ennemis de la Foy, qui demandent des Conciles, non pour condamner leurs erreurs, mais afin de troubler & inquieter toute l'Eglise, jusques à ce qu'elle soit assemblée.

Quatrième proposition de Jacques de Vernant.

CENSURA.

CENSURE.

Hæc propositio, universim sumpta, est scandalosa, Ecclesie, Concilijs generalibus, ac sublimioribus potestatibus contumeliosa.

Cette proposition, prise universellement, est scandaleuse, & injurieuse aux Conciles generaux, & aux Puissances souveraines.

EX DECLARATIONE Ludovici Cellotij Soc. Iesu ab eo traditâ 29. Maij 1641. Lib. 4. c. 10. pag. 198. circa finem.

EXTRAIT DE LA DECLARATION de Louys Cellot Iesuite, le 29. May, 1641. Au livre 4. chap. 10. page 198. vers la fin.

*C*eterum quod aliàs decreverat Constantiense Concilium, ut quoque decennio Synodus generalis convocaretur, ad reformationem Ecclesie tam in capite quàm in membris, posteritas malo suo experta omisit exequi; memor Ariminensis, Ephesina utriusque quinta, octava Synodorum antiquarum, & in margine habet, Conciliorum generalium periculosa convocatio.

*A*Vreste, la posterité ayant esprouvé à son malheur ce que le Concile de Constance avoit autrefois ordonné, c'est à sçavoir, qu'on assembleroit un Concile general de dix ans en dix ans, pour la reformation de l'Eglise, tant dans le chef que dans les membres, ne l'a pas voulu executer, se souvenant des anciens Conciles d'Arimini, d'Ephese, de l'un & l'autre cinquième & du huitième Concile, & il dit à la marge: La convocation des Conciles generaux est perilleuse.

24. May. 1641.

REVOCATIO.

REVOCATION.

*C*onciliorum generalium convocationem dixi periculosam, intellige aliquandò, neque verò mihi mens unquam fuit convocationem istam non esse sepe numero utilissimam ac saluberrimam Ecclesie Dei, aut etiam non esse quandoque necessariam, quin potius utrumque plane

I'Ay dit que la convocation des Conciles estoit dangereuse Entendez, quelquefois, & ce n'a jamais esté ma pensée ny mon dessein de dire que la convocation des Conciles ne fût pas le plus souvent tres-utile & tres-salutaire à l'Eglise de Dieu, ou mesme que cette convocation ne fût pas quelquefois absolument

G iij

nécessaire, que tant s'en faut, j'assure, & *affirmo & profiteor*: Nam si Concilium soustiens tout le contraire: Car puis que *ciliorum Provincialium maximam* i'ay dit un peu apres dans le mesme livre *in Ecclesiâ utilitatem esse dixi* pou au chapitre xi. page 201 que les Conciles *stea eodem lib. cap. 11. p. 201. quan-* Provinciaux sont d'une tres-grande uti- *tà potiori jure de generalibus illud* lité dans l'Eglise, à plus forte raison le *affirmandum est.* faut-il dire des Conciles generaux.

EXTRAIT DES REGISTRES DE PARLEMENT.

^a I. C. a donné à Saint Pierre & à ses successeurs une souveraine autorité sur toute l'Eglise. Les Evêques de Rome en donnant des privileges à quelques Eglises, comme à l'Eglise de France. Les Conciles generaux sont tres utiles pour l'extirpation des heresies, pour remedier aux schismes & aux autres maux, mais non pas absolument nécessaires.

CE jour la Cour ayant deliberé sur ce qui a esté representé par les Gens du Roy, les 19 & 20. du present mois, touchant une These qui devoit estre soustenuë ledit jour 19. par Maître Gabriel Drouët de Ville-neuve, Breton de nation, Bachelier en Theologie, en la dispute de la grande Ordinaire de Sorbonne, laquelle portoit en la seconde position, ^a *Christus sanctum Petrum ejusque successores summâ supra Ecclesiam autoritate donavit*: En la troisieme, ^b *Romani Antistites privilegia quibusdam Ecclesijs, sicut Ecclesia Gallicana, impertiendo*: Dans la huitieme, ^c *Concilia generalia ad extirpandas hereses, schismata, & alia tollenda incommoda, admodum sunt utilia, non tamen absolute necessaria*; & plusieurs autres propositions contraires à l'autorité de l'Eglise, à l'ancienne doctrine de tout temps receüe & conservée dans ce Royaume, aux saints Canons, Decrets des Conciles generaux, & aux Libertez de l'Eglise Gallicane, & tendans à élever la puissance du Pape au dessus de celle des Conciles generaux, & au delà des bornes qui ont toujours esté tres-sainctement conservées dans l'Eglise Gallicane: Apres avoir ouï le Syndic de la Faculté de Theologie, & Maître Vincent de Meurs Docteur en ladite Faculté, de la Maison de Navarre, qui devoit presider à ladite dispute, & ledit Drouët répondant, qui auroient esté mandez suivant l'Arrest du 19. de ce mois: & ouïs les Gens du Roy en leurs Conclusions: LA COUR a fait, & fait inhibitions & défenses audit Drouët de soustienir ladite These: A ordonné & ordonne qu'elle sera supprimée; ensemble toutes les autres qui se trouveront contenir de pareilles propositions: Fait inhibitions & défenses à tous Bacheliers, Licentiez & Docteurs, & autres personnes d'écrire, soustienir & disputer, lire & enseigner, directement ny indirectement es Ecoles publiques, ny ailleurs, aucunes semblables propositions, ny autres contraires à l'ancienne doctrine de l'Eglise, aux saints Canons, Decrets des Conciles generaux, & aux Libertez de l'Eglise Gallicane, & anciens Decrets de la Faculté de Theologie de Paris, à peine d'estre procedé contre eux ainsi qu'il appartient. Fait défenses au Syndic de ladite Faculté, & aux Docteurs qui y presideront aux actes, de souffrir que telles propositions soient inserées dans aucune These. Ordonne que le present Arrest sera leu à l'assemblée generale de ladite Faculté de Theologie, qui se tiendra en Sorbonne au premier jour, le

quel par la Cour sera ordonné, en présence de deux Conseillers en ladite Cour, lesquels s'y transporteront à cet effet, avec l'un des Substituts du Procureur General du Roy. A laquelle Assemblée seront mandez tous les Docteurs de ladite Faculté, mesme les Bacheliers de la premiere licence. Et sera le present Arrest enregistré és registres de ladite Faculté, & signifié aux Recteur, Doyens & Procureurs des autres Facultez, pour y estre leu & enregistré en icelles, & envoyé aux autres Vniversitez; ensemble aux Bailliages & Senéchaussez de ce ressort, pour y estre pareillement leu, publié & enregistré à la diligence des Substituts du Procureur General du Roy, lesquels en certifieront la Cour au mois. Fait en Parlement le 21. jour de Janvier 1663. Signé, ROBERT.

CONCLUSIO SACRÆ CONCLUSIO DE LA
Facultatis Theologiæ Parisi- Sacrée Faculté de Theologie de Pa-
sienfis circa Senatus-Con- ris, sur l'Arrest cy-dessus rap-
sultum supra relatum. porté.

A Nno Domini 1663. die 9. Fe-
bruarij habita sunt Comitia
extraordinaria Facultatis Theologia
Parisiensis in aula Collegij Sorbone,
in quibus censuit Facultas Thesim
Magistri Gabrielis Drouët de Ville-
neuve, que tantam peperit offensa-
nem, quæque nunquam fuit approba-
ta à Facultate esse supprimendam; Se-
natus Amplissimi decretum prout ja-
cet, non esse inscribendum in suis ta-
bulis, adendum esse Augustissimum
Principem per sapientissimos Magi-
stros nostros, &c. Qui cum honore
& reverentiâ debitæ petent ab eodem
Augustissimo Senatus Principe ut ve-
lit, dignetur exponere mentem suam
non fuisse sibi adscribere iudicium
doctrinale in materiâ fidei & Ecclesiæ
dogmatibus, vel lacerare jura Facul-
tatis, aut innuere necessarium esse
absolutè Concilium generale ad extir-
panda qualibet schismata & quælibet
hereses, verbi gratiâ, Pelagianam
& Iansenianam, quas constat suffi-
cienter extinctas absque Concilio ge-

L'An 1663. le 9. Fevrier, la Faculté de
Theologie de Paris s'assembla extra-
ordinairement dans la Salle du College
de Sorbonne, où l'assemblée fut d'avis
de supprimer la These de Maistre Gabriel
Drouët de Ville-neuve, qui a tant causé
de bruit, & que ladite Faculté n'a jamais
approuvée, qu'il ne falloit pas mettre dâs
ses registres l'Arrest du Parlement, com-
me il est porté: mais que ladite Faculté
devoit deputer devers Monsieur le pre-
mier President, Messieurs nos Maistres,
N. N. &c. Qui le prioient avec l'hon-
neur & le respect qui luy sont deus, qu'il
pleust à mondit Seigneur le Premier
President de declarer sa penlée, qu'il
n'avoit pas eu dessein de rendre un ju-
gement doctrinal en matiere de foy, &
touchant les dogmes de l'Eglise, ny de
blesser les droits de la Faculté, ny de
vouloir dire qu'un Concile general fust
absolument necessaire pour l'extirpation
de tous les schismes & de toutes les here-
ses. Par exemple, le Pelagianisme & le
Iansenisme, qui ont esté suffisamment
esteints sans Concile general, qu'on ne

56 *Censure de la Faculté de Theologie de Paris,*
peut dire estre absolument nécessaire *nerali, quod tantum in aliquibus ca-*
qu'en certains cas. *sibus dici potest absolute necessarium.*

AVTHORITATE CONCILIORVM,
Sanctorum Patrum Ecclesiæ, & veterum Theo-
logorum confirmatur Censuræ veritas.

Pro quartâ Propositione.

E*usebius de vitâ Constantini lib. 1. caput 44.* Et cum nullum crimen ipsi sup-
peteret, nec haberet, quod viris illis omninò posset objicere, Legem
promulgavit, quæ quidem præcepit ut neque Episcopi inter se de rebus suis
communicarent, neque cuiquam illorum copia esset aliquam Ecclesiam in
proximo sitam adeundi: neque conventus aut Concilia, aut deliberationes
de rebus ad ipsorum utilitatem spectantibus instituendi. Atque hæc tanquam
ansa illi fuit ad nos protervè contumeliosèque tractandos. Aut enim legem
violando, supplicio obnoxios esse oportebat: aut legis præcepto morem
gerendo, Ecclesiæ ritus & instituta evertere. Nam magnæ & graves deli-
berationes de rebus controversis susceptæ, non aliter possunt quàm per
rectam Conciliorum administrationem ratione & viâ procedere.

Eusebius de vitâ Constantini lib. 3. cap. 16.

Verùm quoniam istud haud poterat in loco tuto firmoque collocari, nisi
vel omnes Episcopi, vel maxima eorum pars in unum convenisset, singulis-
que suum judicium de rebus ad sacratissimam Religionem pertinentibus in-
terposuissent: eam ob causam, cum cæteris quantum fieri poterat, maximus
coactus esset, ipse tanquam unus è vestrum numero, non enim recusabam,
ex quâ re jam maximam lætitiâ, me vobiscum in eo ministerio conjungere,
præstò unâ adfui.

Innocentius primus apud Nicephorum, lib. 13. cap. 32.

Cæterùm quid contrâ istos in præsentia agendum? Synodali cognitione
peropus est, quam dudum etiam cogendam esse censuimus. Sola enim illa
talium procellarum motus sopire potest: quam ut obtineamus, utile nunc
fuerit, medicinam & opem hanc ad voluntatem magni Dei & Christi ejus
Domini nostri referre. Omnia quæ diaboli invidiâ, ad fidelium exploratio-
nem sunt perturbata, pacabuntur. Stabilitate fidei nihil non sperare à Do-
mino debemus. Nos quidem multùm deliberamus & despiciamus, quomodo
universalis Synodus congregetur, ut de voluntate Dei turbulenti isti motus
compescantur.

Leo Epist. 9. ad Theodosium.

Vnde si Pietas Vestra suggestioni ac supplicationi nostræ dignetur annuere,
utin-